

พัชรา โสดาวงศ์ 2552: การวิเคราะห์เศรษฐกิจการผลิตข้าวเปรียบเทียบพื้นที่ที่มี
ปฏิบัติการฝนหลวงและไม่มีปฏิบัติการฝนหลวงในเขตลุ่มน้ำโดนเลสาป จังหวัดสระแก้ว
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์เกษตร) สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร
ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก:
ผู้ช่วยศาสตราจารย์นงนุช ปรมาคม, Ph.D. 140 หน้า

วัตถุประสงค์ของงานวิจัยนี้เพื่อศึกษาถึงการปฏิบัติการฝนหลวงสภาพทั่วไปของ
เกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปี ในเขตลุ่มน้ำโดนเลสาป อำเภอวัฒนานครและอำเภอตาพระยา จังหวัด
สระแก้ว ปีการเพาะปลูก 2551/2552 และศึกษาต้นทุน ผลตอบแทน ใช้ฟังก์ชันการผลิตแบบคอบบี
ดักกลาสและวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิตข้าวนาปีในเขตและนอกเขตชลประทาน โดย
ใช้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เกษตรกรผู้ผลิตข้าวนาปีในเขตชลประทาน 30 รายและนอกเขต
ชลประทาน 30 ราย

ผลการวิเคราะห์พบว่า เกษตรกรในเขตชลประทานมีผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดต่อ
ไร่สูงกว่านอกเขตชลประทาน โดยมีผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสด 2,283.05 บาทต่อไร่ ส่วน
นอกเขตชลประทานมีผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสด 1,872.99 บาทต่อไร่ ส่วนการวิเคราะห์
ปัจจัยการผลิต พบว่า ปริมาณเมล็ดพันธุ์ ปริมาณปุ๋ยเคมี ปริมาณน้ำฝนในฤดูการผลิต และปัญหา
ขาดแคลนนํ้าในเขตชลประทานเป็นปัจจัยที่มีนัยสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงผลผลิตข้าวนาปีในเขต
ชลประทาน ส่วนนอกเขตชลประทานปัจจัยที่มีนัยสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงผลผลิต คือ ปริมาณ
เมล็ดพันธุ์ ปริมาณปุ๋ยเคมี และปริมาณน้ำฝนในฤดูการผลิต และปัญหาขาดแคลนนํ้านอกเขต
ชลประทาน เมื่อพิจารณาประสิทธิภาพในการใช้ปัจจัยการผลิตเพื่อให้เกิดกำไรสูงสุดพบว่า
เกษตรกรในเขตชลประทานควรเพิ่มการใช้ปัจจัยเมล็ดพันธุ์และลดปัจจัยปุ๋ยเคมี และเกษตรกรนอก
เขตชลประทานควรเพิ่มการใช้ปัจจัยเมล็ดพันธุ์และปุ๋ยเคมี การวิเคราะห์ความแตกต่างของกลุ่ม
เกษตรกร โดยใช้ค่าสถิติ t พบว่า ปริมาณน้ำฝนในฤดูการผลิตในเขตและนอกเขตชลประทาน
แตกต่างกันทางสถิติ เกษตรกรนอกเขตชลประทานต้องการปฏิบัติการทำฝนในเดือนมิถุนายนถึง
เดือนกันยายน